พฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนกับความรู้สึกเป็นสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Inquiry learning Behavior and feeling of happiness of student nurses at Faculty of Nursing Mahidol University

ลักษณา อินทร์กลับ * วท.บ.(พยาบาล) วท.ม.(สรีรวิทยา) วท.ด.(โภชนศาสตร์)
LUCKSANA INKLAB* B.Sc. (Nursing) M.Sc.(Physiology) D.Sc.(Nutrition)
สิริรัตน์ ฉัตรชัยสุชา * วท.บ.(พยาบาลและผดุงครรภ์) วท.ม.(พยาบาล)
SIRIRAT CHATCHAISUCHA* B.Sc.(Nursing and Miwifery) M.Sc.(Nursing)
นฤมล จงรุ่งเรือง ** วท.บ.(พยาบาล) วท.ม.(กายวิภาคศาสตร์)
NALUCHOL JONGRUNGREANG** B.Sc.(Nursing) M.Sc.(Anatomy)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเป็นสุข กับพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียน ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 538 คน เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 277 คน และนักศึกษาปีที่ 2 จำนวน 261 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินความรู้สึกเป็นสุขของกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข และแบบประเมินพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนของคุณบุญเชิด มณีโชติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรม SPSS/FW หาค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเปรียบเทียบเชิงซ้อน

ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้สึกเป็นสุขของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ($\bar{x}$= 88.91 และ 88.92) อยู่ในระดับความรู้สึกเป็นสุขปานกลาง คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใฝ่รู้ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ($\bar{x}$= 115.34 และ 109.65) อยู่ในระดับพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนในรายด้าน พบว่าด้านความรู้สึก มีระดับพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนค่อนข้างมาก ส่วนด้านความรู้ ความเข้าใจ และด้านทักษะ มีระดับพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนปานกลาง ความรู้สึกเป็นสุขมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนในชั้นปีที่ 1 (r=0.295

---

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลรากฐาน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร

p<.05) และในชั้นปีที่ 2 (r=0.152 p<.05) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความรู้สึกเป็นสุข กับพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนพบว่า ระดับความรู้สึกเป็นสุขที่ต่างกัน มีผลทำให้พฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลมีความแตกต่างกัน ในด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะ และรวมทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญ (p<.005) โดยกลุ่มนักศึกษาที่มีความรู้สึกเป็นสุขระดับสุขมากจะมีผลต่อคะแนนพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่มีความรู้สึกเป็นสุขระดับปานกลาง และกลุ่มนักศึกษาที่มีระดับความรู้สึกเป็นสุขระดับปานกลางจะมีผลต่อคะแนนพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่มีความรู้สึกเป็นสุขน้อย อย่างมีนัยสำคัญ (p<.01) ในด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะและรวมทุกด้าน

คำสำคัญ : การเรียนรู้, ความรู้สึกเป็นสุข, นักศึกษาพยาบาล

Abstract

The objective of this research is to study the relationship between feeling of happiness and inquiry learning behavior of student nurses at Faculty of Nursing, Mahidol University. The data were collected from 538 student nurses, 277 student nurses in the first year and 261 student nurses in the Second year. The questionnaires were assessment of feeling of happiness which is belong to Ministry of Public Health and assessment of inquiry learning behavior is belong to Boonchit Maneechote.

Data were analysed by using SPSS/FW programme to compute percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation, one way ANOVA and multiple comparison.

The result were as follow : Mean of feeling of happiness of the first year and second year students were in the middle level ($\bar{x}$ = 88.91 and 88.92) Mean of inquiry learning behavior of the first year and second year students were in rather high level ($\bar{x}$= 115.34 and 109.65). Considering the inquiry learning behavior according to the affective part, also showed in rather high level, while the cognitive part and skill part were in middle level. Feeling of happiness were correlated with inquiry learning behavior in the first year student (r=0.295 p<.05) and the second year student (r=0.152 p<.05). The result of comparing different between feeling of happiness and inquiry learning behavior were ; different level of feeling of happiness showed different effect on inquiry learning behavior significantly (p <.005) in cognitive part, skill part and all three parts. The most happiness level group had more effect on inquiry learning behavior than the middle happiness level group while the middle happiness level group had more effect

on inquiry learning behavior than the less happiness level group (p<.01) in cognitive part, skill part and three parts.

Key words : Learning, Feeling of happiness, Student Nurses

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นักศึกษาพยาบาลจัดอยู่ในกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย อายุระหว่าง 18-21 ปี เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายเข้าใกล้สัดส่วนของวัยผู้ใหญ่ พร้อมกับมีการพัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญา แตกต่างจากวัยที่ผ่านมา วัยรุ่นในระยะนี้มีความวิตกกังวลในเรื่องการเรียน เช่น กลัวว่าจะเรียนได้ไม่ดีเท่าที่ตั้งเป้าหมายไว้ ในด้านการปรับตัวนับว่าดีกว่าวัยรุ่นตอนต้นสำหรับวัยรุ่นที่เติบโตมาจากครอบครัวที่อบอุ่นมีแบบอย่างของความรัก ความห่วงใย และความเอื้ออาทรต่อกันก็จะพัฒนาเป็นวัยรุ่นที่ปรับตัวได้ดี มีความมั่นคง มีพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม (สมชาย ชัญธนกุล, 2526) ส่วนวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีปัญหา ขาดความอบอุ่น ฐานะทางเศรษฐกิจยากจน มีความบกพร่องทางจิตใจ ก็จะพัฒนาไปสู่การมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางสังคมได้ (สุชา จันทร์เอม, 2533)

พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของผู้ที่เป็นนักวิชาการ ครู อาจารย์ นักศึกษา นักเรียน ฯลฯ คือ พฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียน การใฝ่รู้ (Inquiry) หมายถึงการที่บุคคลมีแรงจูงใจ ความปรารถนา ความอยากรู้อยากเห็น ความกระตือรือร้น ความสนใจและความพอใจที่จะแสวงหาข้อความรู้ต่างๆ ตอบสนองความต้องการหรือความกระหายใคร่อยากรู้ที่เกิดขึ้น มีพฤติกรรมการใฝ่รู้แสดงออกโดยการสืบเสาะหาความรู้ สอบถามผู้รู้ คิดแสวงหาคำตอบและสืบค้นหาข้อความรู้เสมอ

องค์ประกอบของการใฝ่รู้ 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective) เป็นการแสดงความรู้สึกว่าตนเองมีความปรารถนา สนใจ พึงพอใจ ต่อบางสิ่งบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต รู้สึกว่าเป็นสิ่งที่มีค่า มีความหมายสำหรับตน และตนเองอยากได้มาเป็นเจ้าของ

2. องค์ประกอบด้านความรู้และความเข้าใจ (Cognitive) คนที่ใฝ่รู้ต้องอาศัยองค์ความรู้หรือประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานในการไตร่ตรองหาหนทางไปให้ถึงเป้าหมายที่วางไว้

3. องค์ประกอบด้านทักษะหรือการปฏิบัติ (Skill or Practice) คนที่ใฝ่รู้จะมีพฤติกรรมการแสดงออกที่ตอบสนองต่อองค์ประกอบด้านความรู้สึก และด้านความรู้ความเข้าใจของตน เกิดเป็นทักษะหรือความสามารถในการปฏิบัติได้

การใฝ่รู้ทางการเรียนเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่แสดงออกด้านการเรียน เช่น การใช้คำถาม การค้นคว้า การทดลอง การแสดงความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

การใฝ่รู้ทางการเรียนขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น การจัดการเรียนการสอนของครู สติปัญญาของผู้เรียน สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว ตัวแบบที่จะให้เรียนรู้ ความพร้อมของผู้เรียน เจตคติต่อผู้สอน เจตคติต่อเนื้อหาวิชาที่เรียน สภาพแวดล้อมในชั้นเรียน และที่บ้าน การใฝ่รู้ของแต่ละ

บุคคลก็แตกต่างกันโดยขึ้นอยู่กับ แรงจูงใจ สภาพแวดล้อมและประสบการณ์ของคนๆ นั้น

การใฝ่รู้ทางการเรียนที่เกิดจากจิตสำนึกในการศึกษาหาความรู้ จะถือว่าการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญเมื่อพบเห็นสิ่งใด เผชิญกับสถานการณ์ใด ก็จะมองว่าเป็นการเรียนรู้ไปทุกอย่าง เกิดเป็นนิสัยใฝ่รู้ทางการเรียน (บุญชิต มณีโชติ, 2540)

การที่สถาบันการศึกษาจัดให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน กระตุ้นให้นักศึกษาอยากเรียน เรียนจากความต้องการที่แท้จริงของนักศึกษาเอง นับว่าเป็นการเรียนจากแรงจูงใจภายในของนักศึกษา จะเป็นการสร้างนิสัยใฝ่รู้ทางการเรียน และเพิ่มทักษะในการแสวงหาคำตอบเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในวันข้างหน้าได้

พฤติกรรมการใฝ่รู้เป็นสิ่งที่สามารถสร้างและปลูกฝังให้เกิดกับนักศึกษา รวมทั้งพัฒนาการใฝ่รู้ให้มีมากขึ้น โดยพฤติกรรมการใฝ่รู้เริ่มต้นมาจากสถาบันครอบครัว การได้เห็นแบบอย่างของคุณพ่อคุณแม่ที่มีนิสัยใฝ่รู้และมีการพัฒนาตนเอง สร้างบรรยากาศในครอบครัวให้มีความอบอุ่นและเป็นประชาธิปไตย จะเอื้อให้ลูกๆ เป็นผู้ที่กล้าแสดงออก มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความมั่นใจในตนเอง เด็กที่เติบโตมาจากครอบครัวเช่นนี้ จะเป็นเด็กที่ถูกปลูกฝังให้มีพฤติกรรมใฝ่รู้และมีความสุขในเวลาเดียวกัน สามารถพัฒนาตนเองในด้านการเรียนรู้ดีขึ้นตามลำดับ

Carroll Izard ปี 1975 ได้กล่าวถึงอารมณ์ที่เป็นสุขว่าเป็นอารมณ์ที่ก่อให้เกิดสภาวะของความเชื่อมั่น มองสิ่งต่างๆอย่างเต็มไปด้วยความหมาย และเกิดความรู้สึกว่าตนยังคงเป็นที่รักของบุคคลอื่นๆอยู่ องค์ประกอบของอารมณ์ที่เป็นสุขประกอบด้วย :

1. องค์ประกอบด้านสรีระ (Physiological dimension) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายที่เกิดขึ้นขณะที่มีความรู้สึกเป็นสุข เช่น หัวใจเต้นแรงเร็ว เลือดไหลเวียนดีขึ้น หายใจลึก สีหน้ายิ้มแย้ม
2. องค์ประกอบด้านการนึกคิด (Cognitive dimension) หมายถึง การมีปฏิกิริยาทางด้านจิตใจที่เกิดขึ้นต่อสถานการณ์ที่รู้สึกเป็นสุข และเกิดเป็นความรู้สึกเบิกบาน อิ่มเอิบ พอใจ
3. องค์ประกอบด้านการมีประสบการณ์ (Experiental dimension) หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของแต่ละบุคคลต่อความรู้สึกเป็นสุขจะมีความแตกต่างกันไป

สถาบันการศึกษานับเป็นแหล่งที่สร้างเสริมพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนให้กับนักศึกษา การจัดหลักสูตรเหมาะสมให้ผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่ชอบตรงกับความถนัดและความสนใจของตนเอง เกิดเป็นแรงผลักดันให้อยากเรียน อยากค้นคว้า ผลที่เกิดตามมาคือ การประสบความสำเร็จในการเรียน สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีความพอใจ เกิดเป็นความผาสุข นอกจากนี้ สุทิน บุญชูวงศ์ (2530) กล่าวว่าผลของการสอนต้องเป็นเชื้อหรือชนวนที่ทำให้นักศึกษาใฝ่รู้ไปชั่วชีวิต

พยาบาลที่มีการใฝ่รู้จะมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ กลายเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเองให้ดีขึ้น เกิดประโยชน์ต่อวิชาชีพ คณะผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์สอนนักศึกษาพยาบาลได้ตระหนักถึงความ

สำคัญของพฤติกรรมการใฝ่รู้ สนใจที่จะศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนและความรู้สึกเป็นสุขของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 เพื่อเป็นข้อมูลในการหาแนวทางปลูกฝังพฤติกรรมใฝ่รู้ทางการเรียนให้เกิดกับนักศึกษา การใฝ่รู้ทางการเรียนเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและมีความสำคัญ เมื่อนักศึกษาพยาบาลเป็นผู้ใฝ่รู้ทางการเรียนด้วยตนเอง มีความรู้สึกเป็นสุขต่อการสืบเสาะหาข้อความรู้ด้วยตนเอง ก็จะสำเร็จเป็นพยาบาลที่มีพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นผู้ที่รักที่จะใฝ่รู้ทางการเรียนตลอดชีวิต จะสามารถนำวิชาชีพสู่การพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้สึกเป็นสุข ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

2. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่1 และชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

3. เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ของความรู้สึกเป็นสุข กับพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ ผลของความรู้สึกเป็นสุขในระดับที่แตกต่างกัน ต่อพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงข้อมูลระดับความรู้สึกเป็นสุขของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

2. ทราบถึงข้อมูลพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนในด้านความรู้สึก ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านทักษะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

3. ข้อมูลที่ได้จะเป็นแนวทางให้อาจารย์พยาบาลสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกเป็นสุขต่อการเรียน

4. ข้อมูลที่ได้จะเป็นแนวทางให้อาจารย์พยาบาลเสริมสร้างพฤติกรรมใฝ่รู้ทางการเรียนให้กับนักศึกษาพยาบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2542 ทั้งหมด จำนวน 628 คน โดยเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 348 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 280 คน

เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย

1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

2) แบบประเมินความรู้สึกเป็นสุขของกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข มีจำนวน 40 ข้อ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ

คะแนนรวมความรู้สึกเป็นสุขมาก = 40-67
คะแนนรวมความรู้สึกเป็นสุขปานกลาง = 68-94
คะแนนรวมความรู้สึกเป็นสุขน้อย = 95-120

3) แบบประเมินพฤติกรรมการใฝ่รู้ทาง

ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2542
Vol 14 No 3 July-September 1999

การเรียน เป็นแบบประเมิน ของคุณบุญชิต มณีโชติ สร้างขึ้นโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (delphi technique) โดยรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาใช้ในการสร้างเครื่องมือ มีจำนวน 30 ข้อ ในองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้สึก 10 ข้อ ด้านความรู้ความเข้าใจ 10 ข้อ และด้านทักษะ 10 ข้อ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

	รวม 3 ด้าน	แยกรายด้าน
คะแนนรวมพฤติกรรมการใฝ่รู้น้อย =	30-54	10-18
คะแนนรวมพฤติกรรมการใฝ่รู้ค่อนข้างน้อย =	55-79	19-27
คะแนนรวมพฤติกรรมการใฝ่รู้ปานกลาง =	80-104	28-36
คะแนนรวมพฤติกรรมการใฝ่รู้ค่อนข้างมาก =	105-129	37-45
คะแนนรวมพฤติกรรมการใฝ่รู้มาก =	130-150	46-50

นำแบบประเมินความรู้สึกเป็นสุข และแบบประเมินพฤติกรรมการใฝ่รู้ไปหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่า Cronbach Coefficient Alpha = 0.8264 และ 0.8744 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอความร่วมมือให้นักศึกษาพยาบาลตอบแบบสอบถามและแบบประเมินในห้องเรียนหลังเวลาเรียน ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 277 คน คิดเป็นร้อยละ 79.59 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 93.21 รวมชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 จำนวน 538 คน คิดเป็นร้อยละ 85.67

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW

1. ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลความรู้สึกเป็นสุข และข้อมูลพฤติกรรมการใฝ่รู้ วิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ความสัมพันธ์ ของข้อมูลความรู้สึกเป็นสุขกับข้อมูลพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียน วิเคราะห์โดยค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลความรู้สึกเป็นสุขหลายระดับ กับข้อมูลพฤติกรรมการใฝ่รู้หลายด้านวิเคราะห์โดยค่าความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA) และการเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple comparison)

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 538 คน เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 277 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 261 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-19 ปี ร้อยละ 74.8 เลือกสอบคัดเลือกเข้าเรียนคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นอันดับที่ 3 เป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 30.5

รองลงมาคือ อันดับที่ 2 ร้อยละ 25.1 นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 87.7 มาจากมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญที่เรียนแผนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประมาณ 2.73 ± 0.49 นักศึกษาได้รับเงินค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองเฉลี่ยประมาณ 2831.66 ± 641.89 บาทต่อเดือนสูงสุด 5,000 บาท และต่ำสุด 1,000 บาทต่อเดือน ระดับความรู้สึกเป็นสุขของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ($\bar{x}$±SD=88.9±9.3) และชั้นปีที่ 2 ($\bar{x}$ ± SD= 88.9±7.9) อยู่ในระดับความรู้สึกเป็นสุขปานกลาง (คะแนน 68-94)

ระดับพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ($\bar{x}$±SD = 115.3 ± 11.2 และ 109.6 ± 8.3) อยู่ในระดับพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนค่อนข้างมาก (คะแนน 105-129) เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนเป็น

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้สึกเป็นสุข และคะแนนพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2

ความรู้สึกเป็นสุขและพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียน		คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
ชั้นปีที่ 1	ความรู้สึกเป็นสุข	88.91	9.38
	พฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียน (รวมทุกด้าน)	115.34	11.24
	- ด้านความรู้สึก	43.44	3.81
	- ด้านความรู้ความเข้าใจ	36.26	4.79
	- ด้านทักษะ	35.64	5.39
ชั้นปีที่ 2	ความรู้สึกเป็นสุข	88.92	7.89
	พฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียน (รวมทุกด้าน)	109.65	8.33
	- ด้านความรู้สึก	41.08	3.17
	- ด้านความรู้ ความเข้าใจ	34.64	3.71
	- ด้านทักษะ	33.93	3.91

รายด้าน พบว่า พฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนด้านความรู้สึก ($\bar{X}$±SD=41.1±3.2) อยู่ในระดับพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนค่อนข้างมาก (คะแนน 37-45) ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจ

และด้านทักษะ ($\bar{x} \pm SD$ = 34.6 ± 3.7 และ 33.9 ± 3.9) อยู่ในระดับพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนปานกลาง (คะแนน 28-36) (ดังแสดงใน ตารางที่ 1)

3. คะแนนความรู้สึกเป็นสุขมีความสัมพันธ์กับคะแนนพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะ และรวมทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญ (r = 0.322, 0.317 และ 0.295 ที่ p<.05) และ ของชั้นปีที่ 2 (r = 0.138, 0.143 และ 0.152 ที่ p<.01) (ดังแสดงในตารางที่ 2)

4. นักศึกษาพยาบาลที่มีระดับความรู้สึกเป็นสุขที่ต่างกันมีพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนแตกต่างกันในด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะ และ รวมทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ p<.005 (ดังแสดงในตารางที่ 3)

5. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความรู้สึกเป็นสุขหลายระดับกับพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนหลายด้าน พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่มีความรู้สึกเป็นสุขระดับสุขมาก จะมีผลต่อพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่มีความรู้สึกเป็นสุขระดับสุขปานกลาง และกลุ่มนักศึกษาที่มีความรู้สึกเป็นสุขระดับสุขปานกลาง มีพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่มีความรู้สึกเป็นสุขระดับสุขน้อย อย่างมีนัยสำคัญที่ p<.05 ในด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะและรวมทุกด้าน (ดังแสดงในตารางที่ 4)

ตารางที่ 2 แสดงค่าความสัมพันธ์ของคะแนนความรู้สึกเป็นสุข กับคะแนนพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียน

ความรู้สึกเป็นสุขและพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียน	r
นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1	
ด้านความรู้สึก	0.018
ด้านความรู้ ความเข้าใจ	0.322 **
ด้านทักษะ	0.317 **
รวมทุกด้าน	0.295 **
นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2	
ด้านความรู้สึก	0.062
ด้านความรู้ ความเข้าใจ	0.138 *
ด้านทักษะ	0.143 *
รวมทุกด้าน	0.152 *

* ค่าสหสัมพันธ์มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

** ค่าสหสัมพันธ์มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ความรู้สึกเป็นสุข กับพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียน

ระดับความรู้สึกเป็นสุข	พฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียน	SS	df	MS	F	Sig
สุขมาก, สุขปานกลาง สุขน้อย	ด้านความรู้สึก	24.07	2	12.03	0.87	.417
	ด้านความรู้ความเข้าใจ	282.40	2	141.20	7.56	.001
	ด้านทักษะ	285.72	2	142.86	6.31	.002
	รวมทุกด้าน	1212.66	2	606.33	5.78	.003

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ความรู้สึกเป็นสุขหลายระดับ กับพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียน

พฤติกรรมการใฝ่รู้	ระดับความรู้สึกเป็นสุข		Mean Difference	Std. Err.	Sig
ด้านความรู้สึก	สุขมาก	สุขน้อย	-2.0786	1.669	0.461
		สุขปานกลาง	0.1262	0.345	0.935
	สุขปานกลาง	สุขน้อย	-2.2047	1.682	1.924
		สุขมาก	-0.1262	0.345	0.721
ด้านความรู้ ความเข้าใจ	สุขมาก	สุขน้อย	0.9753	1.946	0.882
		สุขปานกลาง	1.5611 *	0.402	0.001
	สุขปานกลาง	สุขน้อย	-0.5858	1.961	0.956
		สุขมาก	-1.5611 *	0.402	0.001
ด้านทักษะ	สุขมาก	สุขน้อย	1.7104	2.142	0.727
		สุขปานกลาง	1.5530*	0.443	0.002
	สุขปานกลาง	สุขน้อย	0.1574	2.159	0.997
		สุขมาก	-1.5530*	0.443	0.002
รวมทุกด้าน	สุขมาก	สุขน้อย	0.6071	4.610	0.991
		สุขปานกลาง	3.2403 *	0 .953	0.003
	สุขปานกลาง	สุขน้อย	-2.6331	4.646	0.852
		สุขมาก	-3.2403 *	0.953	0.003

* Mean difference มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2542
Vol 14 No 3 July-September 1999

การอภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีความรู้สึกเป็นสุข ในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนในระดับค่อนข้างมาก โดยเฉพาะพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนในด้านของความรู้สึก แสดงว่า นักศึกษามองเห็นคุณค่าของการใฝ่รู้ เนื่องจากองค์ประกอบของการใฝ่รู้ เป็นสภาพของความปรารถนา ความสนใจ ความพึงพอใจกับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต รู้สึกว่าเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง อีกทั้งความรู้สึกเป็นสุข ยังมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียน ทั้งในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ที่ $r = 0.295$ $p < 0.5$ และ $r = 0.152$ $p < .01$ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในรายด้านของพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียน ก็ยังพบว่า ความรู้สึกเป็นสุขมีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนในด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะ และรวมทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ $p < .05$ และ $p < .01$ ตามลำดับ องค์ประกอบของพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนในด้านความรู้ความเข้าใจ ต้องอาศัยความรู้หรือประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐาน นักศึกษาพยาบาลที่มีพื้นความรู้เดิมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่แน่นพอ หรือประสบการณ์ในการฝึกฝนทางวิชาการการฝึกในห้องปฏิบัติการไม่มากพอ จะมีปัญหาในการทำความเข้าใจกับเนื้อหาบทเรียนในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งมีปัญหาในการค้นคว้าหาความรู้ต่อไป ส่งผลให้ความพึงพอใจต่อการเรียนน้อยลง ความสุขในการเรียนลดน้อยลงได้ ในด้านทักษะหรือการปฏิบัติ ซึ่งเป็นผลที่ตามมาจาก เจตคติ และความรู้ความเข้าใจ ก็ส่งผลเช่นเดียวกัน เมื่อความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอ แม้มีเจตคติที่ดี ก็นำสู่การปฏิบัติให้เกิดทักษะได้ยาก เกิดเป็นความคับข้องใจ ความรู้สึกเป็นสุขลดลงได้

Mouly (1973) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่าเป็นการเสนอกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ โดยผู้สอนมีบทบาทในการแนะนำ กระตุ้นและช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้จนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้ และในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยที่สำคัญอันหนึ่งคือ การเตรียมความพร้อมทั้งการเรียนการสอน เมื่อผู้สอนมีการเตรียมการสอนที่ดี ผู้เรียนมีการเตรียมความพร้อมที่จะเรียน การเรียนการสอนย่อมมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าไม่มีการเตรียมพร้อม การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ยาก การเตรียมความพร้อมที่มุ่งให้เกิดทักษะในชั้นเรียน เวลาที่ใช้เตรียมความพร้อมควรใช้ประมาณร้อยละ 15 ของเวลาที่ใช้ในการเรียน (สงัด อุทรานันท์, 2532) ความพร้อมในชั้นเรียนทั้งผู้สอนและผู้เรียน จัดเป็นบรรยากาศการเรียนที่อบอุ่น สนุกสนาน เป็นความพึงพอใจทั้งผู้ให้และผู้รับ เป็นความรู้สึกเป็นสุข

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ระดับความรู้สึกเป็นสุขที่ต่างกัน มีผลทำให้พฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลมีความแตกต่างกันในด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะ และรวมทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญที่ $p < .005$ โดยกลุ่มนักศึกษาที่มีความรู้สึกเป็นสุขระดับสุขมาก จะมีผลต่อพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนมากกว่า กลุ่มที่มีความรู้สึกเป็นสุขระดับสุขปานกลาง กลุ่มนักศึกษาที่มี

ความรู้สึกเป็นสุขระดับสุขปานกลาง จะมีผลต่อพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีความรู้สึกเป็นสุขระดับสุขน้อย ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมของ บุญชิต มณีโชติ (2540) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมกับพฤติกรรมการใฝ่รู้ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการใฝ่รู้อย่างมีนัยสำคัญที่ $p<.05$

Jacobsen (1966) และ Romine (1974) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า ผู้สอนควรเป็นผู้ที่เห็นใจนักศึกษา รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ยอมรับในความแตกต่างของผู้เรียน เป็นแบบอย่างของครูที่ดี มีอารมณ์ขัน มีความกระตือรือร้น น่าเชื่อถือ น่าไว้วางใจ มีความเป็นประชาธิปไตย และมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักศึกษา Backlund (1973) ศึกษาการเรียนการสอนที่ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียน พบว่า มีนักศึกษาร้อยละ 55 ที่ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการเรียน จึงส่งผลให้ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนเท่าที่ควร Leyton (1969) ศึกษา ทัศนคติของผู้สอนต่อการเรียนของนักศึกษาพยาบาล พบว่า สิ่งที่ส่งเสริมการเรียนของนักศึกษาคือ ความสนใจและการยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถและความคิดเห็นต่างๆ ซึ่งทัศนคติของผู้สอนเช่นนี้ ก่อให้เกิดความพึงพอใจกับผู้เรียน สามารถสร้างจิตสำนึกในการใฝ่รู้ทางการเรียน นอกจากนี้ บทบาทของผู้สอนก็เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการเรียน ผู้เรียนรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เป็นแรงจูงใจให้อยากศึกษาค้นคว้าต่อ สร้างนิสัยใฝ่รู้ให้ผู้เรียน (Heidgerken, 1965 Power, 1982 ประดินันท์ อุปรมัย, 2536, สุรางค์ โค้วตระกูล 2537)

Roger (1961) อ้างใน ยุวดี ฤาชา (2537) กล่าวถึงกิจกรรมของครูในการจัดการเรียนการสอนที่มีส่วนร่วมว่า การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน สร้างสัมพันธภาพกับผู้เรียน ยอมรับผู้เรียนอย่างที่เขาเป็น สร้างบรรยากาศเสริมแรงจูงใจให้กับผู้เรียน จะกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ และมีอิสระในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. สถาบันการศึกษาควรจัดการเรียนการสอนให้เป็นระบบ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ มีการเตรียมความพร้อมทั้งผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร มีความชัดเจนในจุดประสงค์การเรียนการสอน เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดการประเมินผล สิ่งแวดล้อมทางการเรียนมีพร้อมและเพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน ได้แก่ อาคารสถานที่ ห้องเรียน เครื่องใช้ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ สื่อการเรียนการสอน ที่จะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี เกิดความพึงพอใจและใฝ่รู้ทางการเรียน
2. อาจารย์ในสถาบันการศึกษา ควรตระหนักถึงความรู้สึกเป็นสุขหรือความพึงพอใจของนักศึกษาในการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมการ

ใฝ่รู้ทางการเรียนของนักศึกษา การรวบรวมข้อมูลที่เป็นปัญหาในการเรียนการสอน พยายามหาทางแก้ไข ปรับปรุง โดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. สถาบันการศึกษา และอาจารย์ต้องสนับสนุนให้นักศึกษามีพฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนโดยสร้างบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา เช่น จัดตั้งชมรมทางวิชาการของนักศึกษา มีวารสารวิชาการของนักศึกษา มีบอร์ดนิทรรศการทางวิชาการของนักศึกษา มีบริการห้องโสตทัศนูปกรณ์สำหรับนักศึกษา ในการดูวีดีทัศน์ ฟังเทป ดูภาพยนต์ มีคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ให้นักศึกษาสามารถเข้ามาเสริมความรู้ตามที่นักศึกษาต้องการ ช่วยให้นักศึกษามีความรู้สึกพึงพอใจที่จะเรียนโดยมีอาจารย์คอยเป็นผู้สนับสนุนให้คำปรึกษา และช่วยให้กิจกรรมต่างๆ สามารถดำเนินงานไปได้เป็นผลสำเร็จ เป็นการปลูกฝังนิสัยใฝ่รู้ทางการเรียน

4. ศึกษาต่อในประเด็นเรื่อง ความรู้สึกเป็นสุขกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เอกสารอ้างอิง

Backlund, M.(1987). **A Category system of Nursing Education**. International Nursing Review. 20, 2:139.

Heidgerken, L.E. (1965). **Teaching and Learning in School of Nursing** ; principles and methods. Philadelphia : Lippincott.

Jacobsen, D.M. (1966). **Effective and Ineffective Behavior of Teacher of Nursing a determined by their Students**. Nursing Research. 15, 3:218-224.

Leyton, M.M. (1969). **How Instructor's Aptitudes Affect Standards**. Nursing Outlock. 17, 1:27-29.

Mackie, J.B. (1973). **Comparison of Student Satisfaction with Educational Experiences in two Teaching Process Models**. Nursing Research. 22, 2:263.

Power, E.J. (1982). **Philosophy of Education**. Englewood cliffs. New Jersey : Prentice Hall.

Rogers, C.R. (1969). **Freedom to learn**. Columbus Ohio : Charles E. Merrily.

Romine, S. (1974). **Student and Faculty Perceptions of an Effective University Instructional Climates**. The Journal of Educational Research. 68, 4:139-173.

คณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2537) **จิตวิทยาทั่วไป** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ดีแอนด์เอสกรุงเทพ.

บุญชิต มณีโชติ (2540) **ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมกับพฤติกรรมการใฝ่รู้ของนักศึกษาพยาบาล.** ปริญญานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลอนามัยชุมชน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

ประดินันท์ อุปรมัย (2536) **จิตวิทยาเกี่ยวกับผู้เรียนในระบบการเรียนการสอน ในเอกสารประกอบการสอนชุดวิชาวิทยาการการสอน.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประมวญ ดิคคินสัน (2524) **จิตวัฒนา : จิตวิทยาเบื้องต้น.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ยุวดี ภาชา (2536) **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนการสอนแบบที่ใช้ปัญหาเป็นหลักสำหรับพยาบาล.** ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

สมชาย ธัญธนกุล (2536) **จิตวิทยาวัยรุ่น.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิฆเณศ

สงัด อุทรานนท์ (2532) **เทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ.** พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร : มิตรสยามการพิมพ์.

สุชา จันทร์เอม (2533) **จิตวิทยาเด็กเกเร.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สุพิน บุญชูวงศ์ (2530) **หลักการสอน.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : แสวงสุทธิการพิมพ์.

สุรางค์ โค้วตระกูล (2537) **จิตวิทยาการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.